

Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος: Στάδια αναπτύξεως των παθών

[/ Ορθόδοξες Προβολές](#)

Στάδια ανάπτυξεως τῶν παθῶν: λογισμοί, συναισθήματα καὶ ἐπιθυμίες.

Τὰ πάθη ἐμφανίζονται μέσα μας κάθε τόσο. Ἡ ἐμφάνισή τους πιστοποιεῖ τὴν ἀκαθαρότητα μας, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐνοχοποιεῖ. Ἐνοχοὶ εἴμαστε ἀπὸ τὴ στιγμή πού κλίνουμε εὐνοϊκὰ πρὸς ὁποιοδήποτε πάθος, ἀπὸ τὴ στιγμή, δηλαδή, πού ὄχι μόνο δὲν τὸ θεωροῦμε ὡς ἐχθρὸ καὶ δὲν τὸ πολεμᾶμε μὲ τὸ θυμό, ἀλλὰ καὶ τὸ καλοδεχόμαστε, ὅποτε ἐμφανίζεται, βρίσκοντας ἀπόλαυση στὸν ἐρεθισμό πού μᾶς προξενεῖ. Αὐτὴ ἡ στάση δείχνει διάθεση συμφιλιώσεως μὲ τὸ πάθος καί, συνεπῶς, ἐναντιώσεως στὸν Θεό· «γιατί ὅποιος ἔχει σαρκικὸ φρόνημα, ἐχθρεύεται τὸν Θεὸ» (Ρωμ. η´ 7).

Μόλις ἀρχίζει ἡ εὐνοϊκὴ κλίση πρὸς τὸ πάθος, ὅσο ἀνεπαίσθητη κι ἂν εἶναι αὐτή, ἀρχίζει καὶ ἡ ἐνοχή. Καὶ ὅσο αὐξάνεται ἡ πρώτη, τόσο αὐξάνεται καὶ ἡ δεύτερη. Στὴ συνέχεια θὰ σοῦ περιγράψω τὴν σχετικὴ διαδικασίαν:

Ὅλη μέρα οἱ λογισμοὶ κινοῦνται. Κινοῦνται καὶ περιπλανιοῦνται πέρα-δῶθε. Οἱ περισσότεροι εἶναι λογισμοὶ μάταιοι, καθὼς ἀναφέρονται σὲ κοινές

καθημερινές υποθέσεις και εργασίες ρουτίνας. Ανάμεσα σ' αυτούς τους λογισμούς ξεφυτρώνουν κάπου-κάπου και άλλοι, που αποτελούν κενά όνειροπολήματα. Όλοι τους συνωστίζονται άτακτα στην επιφάνεια της ψυχής, δημιουργώντας εκεί σύγχυση και αναστάτωση. Σοῦ ἔχω πεί ἄλλοτε, πῶς ν' ἀντιμετωπίζεις ἀποτελεσματικά αὐτὴ τὴ σύγχυση, πού σοῦ ἀφαιρεῖ τὴν μνήμη τοῦ Θεοῦ, καὶ πῶς ν' ἀποκαθιστᾷς μέσα σου τὴν τάξη καὶ τὴν ἡρεμία.

Ἐκεῖ, λοιπόν, πού κάθεται καὶ συλλογίζεσαι, ανάμεσα στοὺς ἄλλους λογισμούς σου παρουσιάζεται κι ἓνας ἀλλόκοτος "ἐπισκέπτης". Παρουσιάζεται καὶ ἀπαιτεῖ τὴν προσοχή σου. Τὸ ὑπογραμμίζω: Ἀπαιτεῖ τὴν προσοχή σου. Μὴν τὸν ἀφήσεις ποτὲ νὰ περάσει ἀπαρατήρητος. Δίχως τὴν παραμικρὴ χρονοτριβή, σταμάτα τον καὶ ἀνάκρινέ τον: Ποιός εἶναι; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται; Τί θέλει; Τίς ἀπαντήσεις δὲν θὰ σοῦ τὶς δώσει ἐκεῖνος. Θὰ τὶς βρεῖς ἐσύ, ἀφοῦ τὸν παρατηρήσεις προσεκτικά.

Ἄς υποθέσουμε πῶς εἶναι ἓνας ἄνθρωπος πού κάποτε σὲ προσέβαλε καὶ πού τώρα, εἴτε αὐτόματα εἴτε συνειρμικά, ἔρχεται στὸν νοῦ σου. Εἶναι βέβαιο πῶς ἡ θύμηση αὐτοῦ τοῦ προσώπου καὶ τῆς προσβλητικῆς του συμπεριφορᾶς θὰ γεννήσει μέσα σου ἀγανάκτηση, ὀργή, ἀκόμα καὶ τὴν ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως, θὰ σὲ φέρει δηλαδή σὲ μιὰ κακὴ ψυχικὴ κατάσταση. Πρόκειται, ἐπομένως, γιὰ λογισμό ἐχθρικό. Καὶ ἀφοῦ πρόκειται γιὰ λογισμό ἐχθρικό, πρέπει νὰ τὸν ἀντιμετωπίσεις ἐχθρικά: Νὰ τὸν ἀποκρούσεις καὶ νὰ τὸν διώξεις μακριὰ μὲ περιφρόνηση καὶ θυμό.

Ἔτσι θὰ ἐξουδετερώσεις τὸ τέχνασμα τοῦ πονηροῦ, πού σοῦ ἔβαλε τὸν λογισμό, καὶ θ' ἀποφύγεις τὴν παγίδα του. Ἄν, ἀπεναντίας, δεχθεῖς τὸν λογισμό καὶ συγκρατήσεις στὸν νοῦ σου τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου πού σὲ προσέβαλε, θ' ἀκολουθήσουν κι ἄλλοι λογισμοί, κι ἄλλες εἰκόνες, πού θὰ ἀναπαραστήσουν πολὺ ζωντανὰ καὶ μὲ κάθε λεπτομέρεια τὴν φαντασία σου τὸ ἐπεισόδιο τῆς προσβολῆς. Ἡ νοερὴ ἀναπαράσταση τοῦ ἐπεισοδίου θὰ ξεσηκώσει τὴν καρδιά τὴν ὀργή, δηλαδή ἓνα συναίσθημα ἐμπαθές. Καὶ πρέπει νὰ ξέρεις, ὅτι κάθε φορὰ πού ἐπιτρέπεις σὲ ἐμπαθῆ συναισθήματα νὰ ἐκδηλωθοῦν, συντελεῖς τὴν ἐδραίωση τῶν ἀντίστοιχων παθῶν τὴν ψυχὴ σου.

Ἄν συνέλθεις ἔγκαιρα, ἂν θυμηθεῖς καὶ συναισθανθεῖς πόσο κακὸ εἶναι νὰ γίνεσαι ἔρμαιο ὁποιουδήποτε πάθους, τότε θ' ἀπομακρύνεις τόσο τὸ ἐμπαθὲς συναίσθημα ἀπὸ τὴν καρδιά σου ὅσο καὶ τὸν λογισμό πού τὸ προκάλεσε ἀπὸ τὸν νοῦ σου. Ἔτσι ἡ ταραχὴ θὰ περάσει καὶ ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη θ' ἀποκατασταθεῖ. Διαφορετικά, γύρω ἀπὸ τὸ ἐμπαθὲς συναίσθημα, πού ἔχει ξεσηκωθεί τὴν καρδιά, θὰ μαζευτοῦν κι ἄλλα, ἐρεθίζοντάς το. Αὐτὰ τὰ συναισθήματα θ' ἀρχίσουν νὰ σοῦ προκαλοῦν σκέψεις ὅπως οἱ ἀκόλουθες: «Πῶς τόλμησε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ μὲ προσβάλει; Ποιός νομίζει πῶς εἶναι; Κανένας σπουδαῖος; Δὲν μπορῶ νὰ παραβλέψω τέτοια προσβολή. Μήπως εἶμαι κατώτερή του; Ἄν ἀφήνω τὸν καθένα νὰ μοῦ φέρεται μ'

αὐτὸν τὸν τρόπο, ἡ ζωὴ μου θὰ γίνῃ μαρτυρική. Ἄ, ὅλα κι ὅλα! Πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ τοῦ δείξω πῶς, ὅταν ἐνεργεῖ ἔτσι, θὰ πληρώνεται μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα».

Νά, ἡ ἐπιθυμία σου γιὰ ἐκδίκηση ἔχει κιόλας ὠριμάσει. Τὸ πάθος ριζώνει ὅλο καὶ πιὸ βαθιὰ στὴν ψυχὴ σου. Εἶναι τὸ τρίτο στάδιο. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν φάση, ἂν συνέλθεις, μπορεῖς νὰ σταματήσεις τὸ κακό. Μπορεῖς νὰ διώξεις τὴν ἐπιθυμία. Ἡ ἐπιθυμία, βλέπεις, δὲν συμπίπτει μὲ τὴν ἀπόφαση. Τὴ μιὰ στιγμή ἔρχεται, τὴν ἄλλη μπορεῖ νὰ φύγει. Ἔτσι, ἂν ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία, θὰ ἐπανέλθεις στὴν εἰρηνικὴ σου κατάσταση· ἂν ὄχι, ἡ ταλαιπωρία σου θὰ συνεχιστεῖ.

Κοίτα πῶς ἀπὸ τὸν λογισμό γεννήθηκε τὸ συναίσθημα καὶ πῶς ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ γεννήθηκε ἡ ἐπιθυμία. Ὁ νοῦς κυριεύθηκε ἀπὸ τὸ πάθος. Ἡ ψυχὴ μολύνθηκε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἁμαρτία ὥστόσο μόνο νοερὴ ἴσαμε τούτῃ τὴν ὥρα. Εἶναι μακρὺς ἀκόμα ὁ δρόμος ὡς τὴν πράξη. Ἀνάμεσα στὴν ἐπιθυμία καὶ τὴν πράξη ὑπάρχουν δυὸ ἀκόμα στάδια, α) ἡ ἀπόφαση καὶ β) ὁ σχεδιασμός τῆς πράξεως.

Τὸ πῶς διαμορφώνεται ἡ ἀπόφαση δὲν εἶναι πάντα φανερό. Σὲ ἐμβρυώδη μορφὴ ἐνυπάρχει ἤδη στὴν ἐπιθυμία. Στὴν συνέχεια ἀναπτύσσεται μαζὶ μὲ τὸν σχεδιασμό τῆς πράξεως, δηλαδὴ τὴν ἐπιλογὴ τῶν μέσων, τὸν προσδιορισμὸ τῶν μεθόδων καὶ τὴν ἐξεύρεση τῶν καταλλήλων συνθηκῶν. Ἡ ἀπόφαση εἶναι ὀλοκληρωμένη, ὅταν ὅλα πιὰ ἔχουν σχεδιαστεῖ καὶ προμελετηθεῖ. Τότε ἡ πράξη ἔχει ἤδη συντελεστεῖ νοερά, ἡ ἁμαρτία ἔχει ἤδη διαπραχθεῖ μπροστὰ στὸν Θεό, οἱ ἐντολὲς ἔχουν ἤδη καταπατηθεῖ, ἡ συνείδηση ἔχει ἤδη παραβιαστεῖ.

Συχνὰ περνάει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὴν γέννηση τῆς ἐπιθυμίας ὡς τὴν ἀπόφαση καὶ τὸν σχεδιασμὸ τῆς πράξεως. Ἡ ψυχὴ συγκρατεῖται ἀπὸ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ. Ὁ νοῦς δὲν ξεχνάει τὶς ἐντολὲς τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ ἡ συνείδηση δὲν σωπαίνει. Ὅλες, ὥστόσο, οἱ σωτήριες παραινέσεις τῆς ἀψηφοῦνται. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἤδη στὴν ἀπόφαση ὑπάρχει παράβαση καὶ ἁμαρτία. Ὁ λογισμός, τὸ συναίσθημα καὶ ἡ ἐπιθυμία ἔχουν πλέον κυριεύσει ὅλη τὴν ψυχὴ. Ἡ κλίση πρὸς τὴν ἁμαρτία, πάντως, δὲν εἶναι ἀκόμη ἀκαταμάχητη. Ἀκαταμάχητη γίνεται ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἡ ψυχὴ ἀρχίζει νὰ μελετᾷ μὲ προσοχὴ καὶ ἐπιμονὴ τὸν τρόπο ἱκανοποιήσεως τοῦ πάθους. Τότε πιὰ βαδίζει πρὸς τὴν ὀλοκλήρωση τῆς ἁμαρτίας.

Ὅσο ἡ ἀπόφαση διαμορφώνεται, ἡ ἐλευθερία περιορίζεται. Ἡ ψυχὴ ὅλο καὶ πιὸ ἔντονα αἰσθάνεται πῶς εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκασμένη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν ἐμπαθῆ σκοπὸ τῆς. Ἀλλὰ τέτοιαν ὑποχρέωση δὲν ἔχει. Αὐτὸ ποὺ αἰσθάνεται εἶναι μία αὐταπάτη, μία πλάνη. Ἡ ἀπόφασή τῆς μπορεῖ νὰ παραμείνῃ ἀνεκπλήρωτη ἐξ αἰτίας ὁποιουδήποτε κωλύματος, ποὺ ἐνδεχομένως θὰ παρουσιαστεῖ. Ἴσως, ὅμως, καὶ αὐτοθέλητα νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὸν σκοπὸ τῆς ἡ ψυχὴ, ἂν ὑπερισχύσουν τελικὰ μέσα τῆς ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως. Διαφορετικά, ὁ ἐμπαθὴς

σκοπὸς πραγματοποιεῖται, ὅπως σχεδιάστηκε. Ἄς υποθέσουμε, λοιπόν, ὅτι τὸ σχέδιο ὑλοποιήθηκε. Τὸ πάθος ἱκανοποιήθηκε. Ἡ ἁμαρτία διαπράχθηκε. Ἡ ἀπόφαση μετουσιώθηκε σὲ πράξη. Τί ἄλλο ἀπομένει νὰ γίνει; Φαινομενικὰ τίποτα. Μὰ δὲν εἶναι ἔτσι. Τὸ κακὸ ἔχει προεκτάσεις καὶ ἐπακόλουθα.

Π ρ ῶ τ ο ν. Ὡς τὴν στιγμή τῆς πτώσεως ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ συνείδηση ἀπλῶς ἀγνοήθηκαν καὶ περιφρονήθηκαν• τώρα, μὲ τὴν πτῶση, παραβιάστηκαν καὶ καταπατήθηκαν. Ὡς τὴν στιγμή τῆς πτώσεως ἡ συνείδηση ἦταν σὰν μιὰ μητέρα ποὺ πάσχιζε νὰ ἀποτρέψει τὸν γιό της – τὴν ψυχὴ – ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, κι ἐκεῖνος ἀπλῶς δὲν τῆς ἔδινε σημασία• τώρα μὲ τὴν πτῶση, ὁ γιὸς ἁμαρτάνει, ἀπαντώντας στὶς ἱκεσίες τῆς μητέρας του μὲ γρονθοκοπήματα καὶ χαστούκια.

Δ ε ὕ τ ε ρ ο ν. Τώρα ἡ ἐσωτερικὴ διεργασία, ποὺ ὁδήγησε στὴν πτῶση, ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα. Καὶ θὰ συνεχίσει νὰ ἐπηρεάζεται, ἐκτὸς κι ἂν ὁ ἄνθρωπος μετανοήσῃ. Ἄν δὲν τὸ κάνει, θὰ γεύεται γιὰ πάντα τοὺς καρποὺς τῆς ἁμαρτίας.

Τ ρ ί τ ο ν. Ἡ θεία χάρις ἐγκαταλείπει τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ πηγαίνει μὲ τὸν ἐχθρό του. Τότε μαραζώνει, λυγίζει, αἰσθάνεται νὰ συντρίβεται κάτω ἀπὸ ἓνα βαρὺ φορτίο. Σ’ αὐτὸν ἐκπληρώνεται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου γιὰ τὸ δαιμονικὸ πνεῦμα ποὺ ἐπιστρέφει μὲ ἄλλα ἐφτὰ πιὸ πονηρὰ (Ματθ. ιβ’ 43-45). Μελαγχολία, ἀνησυχία, ψυχοπλάκωμα – νὰ ποιὸς εἶναι ὁ μισθὸς τοῦ πάθους ποὺ ἱκανοποιήθηκε. Ἀπίστευτο! Ἀπὸ τὴν ἱκανοποίηση τοῦ πάθους ὁ ἄνθρωπος περιμένει ἕναν παράδεισο: «Θὰ εἶστε σὰν θεοὶ» (Γεν. Γ’ 5). Μόλις ὅμως τὸ ἱκανοποιήσῃ, βγαίνει ἀπὸ τὴν πλάνη καὶ διαπιστώνει πὼς ὁ ποθητὸς “παράδεισος” δὲν ἦταν παρὰ μιὰ αὐταπάτη. Τώρα ἔχει μείνει μὲ τὸ κενό, τὴν ὁδύνη, τὴν στενοχώρια, τὸ βάρος. Βλέπει πὼς ἡ προσδοκία του διαψεύσθηκε. Περίμενε νὰ χαρεῖ, μὰ ἔγινε τὸ ἐντελῶς ἀντίθετο. Ὁ δρόμος ποὺ πῆρε, δρόμος ἐνδόσεως στὸ πάθος, τὸν ὁδήγησε στὴν ἁμαρτία καὶ τὴν κατάθλιψη.

Ἄς ἔρθουμε τώρα σ’ ἐσένα. Τί θὰ κανεῖς ἀπ’ ὅσα ἔχουμε πεῖ; Ἄν ἡ ἀπόφασή σου νὰ ὑπηρετήσῃς τὸν Κύριο εἶναι εἰλικρινής, ἂν ὁ νοῦς σου εἶναι ἀδιάλειπτα προσηλωμένος στὸν Θεὸ μὲ εὐλάβεια καὶ ἂν ἐπιτηρεῖς αὐστηρὰ τὸν ἑαυτό σου, τότε εἶναι ἀδύνατο νὰ κινηθεῖ ποτὲ ἡ ψυχὴ σου πρὸς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐμπαθοῦς ἐπιθυμίας, ἐπομένως εἶναι ἀδύνατο καὶ νὰ γευθεῖ τοὺς πικροὺς καρπούς της. Νὰ ποιὸς εἶναι ὁ ἐσωτερικὸς σου ἀγώνας.

Λογισμὸς ἢ συναίσθημα ἢ ἐπιθυμία ἐμπαθὲς περνάει μερικὲς φορὲς ἀπὸ τὴν ψυχὴ ἀστραπιαία, σχεδὸν ἀσυνείδητα. Σὲ τέτοια περίπτωσι, δὲν εἴμαστε ἔνοχοι, ἂν μόλις συνειδητοποιήσουμε τὴν προσβολή, διώξουμε μὲ ἀπέχθεια καὶ θυμὸ τὸ λογισμὸ ἢ τὸ συναίσθημα ἢ τὴν ἐπιθυμία. Ἐνοχὴ ἔχουμε, ἂν, μετὰ τὴν

συνειδητοποίηση τῆς προσβολῆς, καθυστερήσουμε ν' ἀντιδράσουμε ἢ καὶ ὀλότελα ἀδρανήσουμε. Ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς μας τότε εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν καθυστέρηση ἢ τὴν ἀδράνειά μας. Διῶξε τὸν λογισμό, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξει συναίσθημα ἢ ἔλξη. Δὲν ἔδιωξες ἔγκαιρα τὸν λογισμό, καὶ γεννήθηκε μέσα σου κάποιο ἔμπαθες συναίσθημα; Διῶξε τὸ συναίσθημα, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξει ἐπιθυμία. Δὲν ἔδιωξες ἔγκαιρα οὔτε τὸ συναίσθημα, καὶ γεννήθηκε μέσα σου κάποια ἔμπαθης ἐπιθυμία; Διῶξε τουλάχιστον τὴν ἐπιθυμία, καὶ δὲν θὰ κινηθεῖς πρὸς τὸ πάθος.

Ἄν, παρατηρώντας στὸ νοῦ σου ἕναν ἔμπαθῆ λογισμό, τὸν δέχεσαι συνειδητὰ καὶ αὐτοπροαίρετα, εἶσαι ἔνοχη. Κι αὐτὸ γιατί δέχεσαι κάτι, ποὺ ξέρεις πὼς εἶναι ἐνάντιο στὸν Θεὸ καὶ σ' ἐσένα. Δὲν εἶσαι ἔνοχη, ὅμως, ὅταν ἀθέλητα δέχεσαι τὸν λογισμό, φτάνει νὰ τραβᾷς ἀμέσως τὴν προσοχή σου μακριά του καὶ νὰ τὸν διώχνεις.

Ἄν ἀφήνεις θεληματικὰ τὸν λογισμό νὰ στέκεται στὸ νοῦ σου ὅσο χρειάζεται για νὰ γεννηθεῖ ἕνα ἔμπαθες συναίσθημα στὴν καρδιά σου, ἡ ἐνοχή σου αὐξάνεται λίγο. Καὶ ἂν, μετὰ τὴν γέννηση τοῦ ἔμπαθοῦς συναισθήματος, συνεχίζεις νὰ συντηρεῖς μέσα σου τὸν λογισμό ποὺ τὸ προκάλεσε, μὲ συνέπεια τὴν ἔξαψή του, τότε ἡ ἐνοχή σου διπλασιάζεται. Ἄν, πάλι, μόλις ἀντιλαμβάνεσαι τὴν γέννηση τοῦ ἔμπαθοῦς συναισθήματος τὸ διώχνεις, εἶσαι ἔνοχη μόνο για τὴν θεληματική σου παράδοση σ' ἕναν ἔμπαθῆ λογισμό, ὅχι καὶ για τὸ συναίσθημα, ποὺ προκαλεῖται ἀπ' αὐτόν.

Ἄν, τέλος, μετὰ τὴν συνειδητὴ ἀποδοχή τόσο τοῦ ἔμπαθοῦς λογισμοῦ ὅσο καὶ τοῦ ἔμπαθοῦς συναισθήματος, γεννιέται μέσα σου ἡ ἐπιθυμία για κάποιαν ἔμπαθῆ ἐνέργεια, λ.χ. ἐκδίκηση, τότε ἡ ἐνοχή σου αὐξάνεται λίγο ἀκόμα. Καὶ ἂν, μόλις ἀντιλαμβάνεσαι τὴν ἔμπαθῆ ἐπιθυμία, δὲν τὴν ἀποδιώχνεις, ἀλλὰ τὴν ἀφήνεις νὰ χρονίζει μέσα σου, ἡ ἐνοχή σου αὐξάνεται περισσότερο.

Δὲν θὰ προχωρήσω ἄλλο. Αὐτὰ εἶναι ἀρκετά, νομίζω, για τὴ διαφωτισή σου. Βλέπεις καὶ μόνη σου ὅτι, ἂν διώξεις ἀμέσως τὸν ἔμπαθῆ λογισμό, βάζεις τέλος στὸν πόλεμο πρὶν κἂν ἀρχίσει. Χωρὶς λογισμό, οὔτε συναίσθημα γεννιέται οὔτε ἐπιθυμία. Πάρε ἀπόφαση νὰ ἐνεργεῖς μ' αὐτόν τὸν τρόπο. Γιατί νὰ ταλαιπωρεῖσαι ἄσκοπα ἀπὸ τὸν πόλεμο τῶν παθῶν, κάποτε μάλιστα καὶ νὰ κινδυνεύεις; Ἐχεις ἤδη ἀποφασίσει νὰ μὴν ὑποκύπτεις στὰ πάθη, ποὺ εἶναι ἀντίθετα στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἦρθε, λοιπόν, κάποιος λογισμὸς καί, χωρὶς νὰ τὸ θέλεις, προκάλεσε ἕνα ἔμπαθες συναίσθημα; Διῶξε ἀμέσως καὶ τὸν λογισμό καὶ τὸ συναίσθημα. Πρὶν προλάβεις ν' ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τὴν παρουσία τους, μήπως γεννήθηκε μέσα σου μία ἔμπαθης ἐπιθυμία; Διῶξε τὴν κι αὐτὴ μαζί τους δίχως καθυστέρηση. Νὰ ἔχεις ὡς ἀρχή: Μὴ δέχεσαι συνειδητὰ καὶ θεληματικὰ ἔμπαθεῖς λογισμούς, συναισθήματα ἢ ἐπιθυμίες. Μόλις ἐμφανίζονται μέσα σου, πρέπει νὰ τὰ διώχνεις μὲ θυμὸ καὶ ἀπέχθεια. Ἄν ἔτσι

ένεργεῖς, θὰ εἶσαι πάντοτε ἁθώα μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ στὴν συνείδησή σου. Στὴν ψυχὴ σου θὰ ὑπάρχουν πάθη, ἀλλὰ θὰ ὑπάρχει καὶ ἁθωότητα. Ἄλλωστε, θὰ ἀγωνίζεσαι μὲ ζῆλο γιὰ τὴν καθαρσί σου ἀπὸ τὰ πάθη.

Ὁ Κύριος νὰ σ' εὐλογεῖ!

Αγίου Θεοφάνους του Εγκλείστου

“Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς - Γράμματα σὲ μιὰ ψυχή”, ἔκδ. Ἰ. Μ. Παρακλήτου, 2005

Εκ του ορθοδόξου διαδικτυακοῦ ιστοτόπου της Ενορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Ζώνης Πατησίων www.agiazoni.gr